

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 322/2025
15.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Драгана Петровића и др, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Петровића - адвоката Новице Стефановића, поднетом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Нишу 11Кж1 325/24 од 06.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 15.04.2025. године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Петровића - адвоката Новице Стефановића, поднет против правноснажне пресуде Апелационог суда у Нишу 11Кж1 325/24 од 06.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу К бр. 68/23 од 01.11.2024. године окривљени Драган Петровић, у ставу I, оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 2. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 3 године, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 18.10.2022. године до 14.02.2023. године, као и време проведено на мери забрана напуштања стана од 14.02.2023. године па надаље. Према окривљеном Драгану Петровићу изречена је мера безбедности обавезно лечење наркомана, мера безбедности одузимање предмета и одлучено је о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у ставу I изреке пресуде. У ставу II изреке означене пресуде, окривљени АА ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. у вези члана 33. КЗ. У односу на овог окривљеног одлучено је да трошкови кривичног поступка падну на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Нишу 11Кж1 325/24 од 06.12.2024. године, у ставу првом изреке, усвојена је жалба Вишег јавног тужиоца у Нишу и делимично жалба браниоца окривљеног Драгана Петровића и пресуда Вишег суда у Нишу К бр.

68/23 од 01.11.2024. године преиначена тако што је окривљени Драган Петровић оглашен кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 3 године и 6 месеци у коју му је урачунато време проведено у притвору од 18.10.2022. године до 14.02.2023. године и време проведено на мери забрана напуштања стана од 14.02.2023. године па надаље. Према окривљеном је изречена мера безбедности одузимање предмета и одлучено је о трошковима поступка, као и да се одређени привремено одузети предмети врате окривљеном Драгану Петровићу, а како је то ближе опредељено у ставу првом изреке пресуде, док је одбијена као неоснована жалба браниоца окривљеног Драгана Петровића у преосталом делу. Истом пресудом одбијен је као неоснован предлог ВЈТ у Нишу да се према окривљеном Драгану Петровићу изрекне мера безбедности обавезног лечења наркомана. У ставу другом изреке, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 7. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 1 године и 4 месеца. У односу на овог окривљеног одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у ставу другом изреке пресуде.

Против пресуде Апелационог суда у Нишу 11Кж1 325/24 од 06.12.2024. године бранилац окривљеног Драгана Петровића - адвокат Новица Стефановић поднео је захтев за заштиту законитости, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) и 10) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијану пресуду укине и предмет врати Апелационом суду у Нишу на поновно одлучивање по жалби Вишег јавног тужиоца и браниоца окривљеног Драгана Петровића. Стављен је и предлог у смислу члана 488. став 3. ЗКП.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) и у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажном пресудама против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Петровића је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаном правноснажном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је у чињеничном опису дела за које је Апелациони суд окривљеног Драгана Петровића огласио кривим на страни другој пресуде почев у деветом реду па надаље означено: „... коју је оптужени неовлашћено држао ради продаје...“, а затим у шеснаестом реду па надаље: „... на који начин је неовлашћено стављао у промет опојну дрогу...“, а којих радњи нема у оптужници. У вези са изнетим, бранилац наводи да је радња неовлашћеног држања ради продаје била означена у оптужници од 15.12.2022. године, а радње стављања у промет није било ни у тој оптужници, те да је Апелациони суд занемарио чињеницу да је после укидања претходне првостепене пресуде Виши јавни тужилац у поднеску од 07.09.2023. године изричито навео: „... међам изреку

оптужнице од 15.12.2022. године... те изрека сада гласи ...“. У тој измењеној оптужници нема радње држања предметне опојне дроге ради продаје, већ се уносе нове радње – „неовлашћено производили“, па се описују радње узгајања биљака и радње убирања и сушења ради добијања психоактивне супстанце. Речи држање ради продаје, као и стављање у промет нема у диспозитиву измењене оптужнице. Уношењем у изреку пресуде речи: „... коју оптужени неовлашћено држао ради продаје...“ и „... на који начин је неовлашћено ставио у промет опојну дрогу...“, Апелациони суд је прекорачио оптужбу и тиме учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Изнете наводе из захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни суд оцењује неоснованим из следећих разлога:

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе би подразумевало измену чињеничног описа радње извршења кривичног дела описане у оптужном акту и то додавањем веће криминалне активности и воље окривљеног, којима се отежава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, по налажењу овога суда, чињенични опис у изреци првостепене пресуде остао је у границама чињеничног основа из оптужног акта, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, па према томе није повређен објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног, јер је извршено само прецизирање претходне оптужницом одређене алтернативне радње.

Наиме, одредбом члана 246. став 1. Кривичног законика прописано је да кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога врши онај ко неовлашћено производи, прерађује, продаје или нуди на продају или ко ради продаје купује, држи или преноси или ко посредује у продаји или куповини или на други начин неовлашћено ставља у промет супстанце или препарате који су проглашени за опојне дроге.

Дакле, одредбом члана 246. став 1. КЗ алтернативно је прописана радња извршења овог кривичног дела, па је променом у изреци побијане правноснажне пресуде суд кривичноправне радње окривљеног које су и у оптужници прецизираној дана 07.09.2023. године описане, квалификовао као неовлашћено држање ради продаје и неовлашћено стављање у промет уместо неовлашћене производње, као радње које су алтернативно прописане чланом 246. став 1. КЗ, те су стога супротни наводи из захтева браниоца окривљеног, да је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, оцењени као неосновани.

Поред изнетог, као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног означава и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, јер је повређена одредба члана 453. ЗКП, односно поступљено је супротно забрани *reformatio in reius*. Наведену повреду бранилац образлаже наводима да је првостепени суд прихватио став одбране да би биле повређене одредбе члана 453. ЗКП, ако би оптужени био оглашен кривим за производњу опојне дроге. Наиме, те радње стављене су на терет оптуженом тек после укидања прве првостепене пресуде по његовој жалби, а жалбе на његову штету није било. Апелациони суд то не прихвата, већ налази да је жалба Вишег јавног тужиоца на претходну првостепену пресуду била изјављена на штету оптуженог, јер је наводно тужилац побијао ту пресуду у целисти. Првом пресудом првостепени суд је у односу на окривљеног Драгана Петровића оптужницу прихватио у целисти и огласио га кривим за све радње оптужницом наведене и исте правно квалификовао као у оптужници. То даље значи да се у односу на окривљеног Драгана Петровића јавни тужилац на његову штету могао жалити само у делу одлуке о казни, али то није учинио. Погрешан је став Апелационог суда да из садржине те жалбе произлази да се јавни тужилац жалио на штету окривљеног Драгана Петровића, јер се жалба сводила на указивање да је првостепени суд погрешно када је окривљеног АА ослободио од оптужбе. При томе, оглашавање АА кривим или ослобађање од оптужбе ни на који начин окривљеног Драгана Петровића не доводи у тежи положај, због чега та жалба није била на штету окривљеног Драгана Петровића.

Изнете наводе захтева Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП прописано је да ако је жалба изјављена само у корист оптуженог пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Из списка предмета се утврђује да је пресудом Вишег суда у Нишу К 11/23 од 22.02.2023. године (која је укинута решењем Апелационог суда у Нишу Кж1 399/23 од 09.06.2023. године) окривљени оглашен кривим за исто кривично дело, као и пресудом Апелационог суда у Нишу 11Кж1 325/24 од 06.12.2024. године, која се захтевом за заштиту законитости побија, те да пресуда није измењена ни у погледу правне квалификације (у оба случаја је реч о кривичном делу неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ), док је иста измењена у погледу кривичне санкције, обзиром да је првом првостепеном пресудом окривљени оглашен кривим на казну затвора у трајању од 4 године, док је правноснажном пресудом Апелационог суда у Нишу 11Кж1 325/24 од 06.12.2024. године (побија се захтевом за заштиту законитости), оглашен кривим и осуђен на казну затвора у трајању од 3 године и 6 месеци – блажу кривичну санкцију.

Поред тога, решењем Апелационог суда у Нишу Кж1 399/23 од 09.06.2023. године којим је укинута прва првостепена пресуда, усвојене су жалбе Вишег јавног тужиоца у Нишу и жалба окривљеног Драгана Петровића и његовог браниоца, при чему је жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Нишу, и по ставу Врховног суда, изјављена и на штету окривљеног Драгана Петровића, обзиром да јавни тужилац у жалби наводи да је погрешна оцена суда да нема доказа да су окривљени Драган Петровић и окривљени АА као саизвршиоци неовлашћено држали ради продаје и

узгајали ради продаје канабис. Наиме, саизвршилаштво подразумева и умишљај усмерен на исто, као и умишљај усмерен на само кривично дело – 246. КЗ, због чега указивање у жалби тужилаштва да је првостепени суд погрешно када је окривљеног АА-саизвршиоца ослободио од оптужбе неминовно се мора односити и на овде окривљеног Драгана Петровића.

По налажењу Врховног суда, побијаном пресудом која је донета након укидања првобитно донете пресуде и спроведеног кривичног поступка није измењена ни правна квалификација ни кривична санкција на штету окривљеног, из којих разлога су неосновани наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка изи члана 438. став 1. тачка 10) у вези члана 453. ЗКП.

Из изнетих навода, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић